

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВОГО ТА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ МАЛОЦІННИХ НЕОБОРОТНИХ МАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Петрова Л.С.,
Васалатій Т.М.

Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

Будь-яка діяльність передбачає використання засобів праці, не останню роль в діяльності підприємства відіграють малоцінні необоротні матеріальні активи (далі за текстом МНМА). Існують значні різниці в податковому і бухгалтерському обліку МНМА, які в подальшому впливають на визначення фінансового результату.

Малоцінні необоротні матеріальні активи (МНМА) з точки зору бухгалтерського обліку та Податкового кодексу-не одне і те ж поняття.

Згідно податкового обліку МНМА це предмети вартістю (без податку на додану вартість), що не перевищує 6000 гривень, та строк використання яких перевищує один рік. Ці зміни введени Законом України № 655-VIII „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо зменшення податкового тиску на платників податків”. До 01.09.2015 р. цей показник складав 6000 грн. [1]

В бухгалтерському обліку відповідно до п. 5 П(С)БО 7 основні засоби класифікуються за такими групами: основні засоби та інші необоротні матеріальні активи. У групі інших необоротних активів є малоцінні необоротні матеріальні активи. Що дозволяє зробити висновок, що П(С)БО 7 відносить МНМА до однієї з груп основних засобів, а точніше – до інших необоротних матеріальних активів.[2]

Критерії визнання МНМА за бухгалтерським обліком – це:

- використання активу понад 1 рік;
- встановлена підприємством вартісна ознака.

Малоцінні необоротні матеріальні активи в бухгалтерському обліку включають об'єкти, вартість яких нижче певного рівня (від 1 копійки до нескінченності: в розумних межах), який підприємство визначає самостійно, наприклад, у Наказі про облікову політику.

Малоцінні необоротні матеріальні активи в ПКУ включають об'єкти, вартість яких перевищує 6000 грн і належать до 11 групи ОЗ.

Амортизація МНМА у першому місяці використання об'єкта в розмірі 50% його вартості, яка амортизується, та решта 50 % у місяці їх вилучення з активів або в першому місяці використання у розмірі 100 % їх вартості (вибирає правила саме підприємство).

Перерахунок частки використання в оподатковуваних операціях малоцінних необоротних матеріальних активів (група 11 класифікації основних засобів та інших необоротних активів), здійснюється в порядку, передбаченому для товарів/послуг, а не основних засобів.

МНМА: вартість яких менше 6000 грн. з точки зору ПКУ не є НМНА, відповідно до них не застосовуються правила (амортизація, ремонт, поліпшення) для ОС, тому відносити їх потрібно в податковому обліку на відповідні витрати.

Для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух інших необоротних матеріальних активів, які не відображені у складі об'єктів обліку на рахунок 10 «Основні засоби», призначений рахунок 11 «Інші необоротні матеріальні активи», зокрема субрахунок 112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи». А в податковому обліку такі активи відносяться до групи 11. У таблиці 1 наведено основні положення, скориставшись якими можна визначити актив як МНМА. [3]

Критерії визнання активу малоцінним в бухгалтерському та податковому обліку

Ознака	Бухгалтерський облік	Податковий облік
Матеріальність активу	Матеріальний актив	Матеріальний актив
Використання в господарській діяльності	Необов'язково	Обов'язково
Очікуваний строк корисного використання	Більше одного року (або операційного циклу, якщо він довше року)	Більше одного року (або операційного циклу, якщо він довше року)
Вартісний поріг	Підприємства можуть встановлювати вартісні ознаки самостійно (при цьому слід взяти до уваги вплив такого критерію на достовірність фінансової звітності даного активу без ПДВ)	Вартість яких не перевищує 6000 грн, без НДС
Витрати що формують вартість	По аналогії с формуванням первісної вартості	По аналогії с формуванням первісної вартості

Отже, в бухгалтерському обліку при зарахуванні активу на баланс аналізується очікуваний строк корисного використання (без урахування вартості). Якщо він менше року, то цей актив відноситься до запасів (навіть якщо вартість об'єкта перевищує 6000 грн). Якщо ж цей термін більше року, то це необоротні матеріальні активи. Другий критерій дозволяє розділити необоротні матеріальні активи на ОЗ та МНМА. Цей критерій — вартісний і визначається підприємством самостійно.

В бухгалтерському та податковому обліку МНМА відображаються по різному.

Основні відмінності наступні:

1) для МНМА не визначається ліквідаційна вартість виходячи з визначення терміну в пп. 14.1.20 ПКУ: «амортизована вартість МНМА — первісна або переоцінена вартість малоцінних необоротних матеріальних активів» (порівняно з встановленим у пп. 14.1.19 ПКУ аналогічним визначенням для основних засобів та інших необоротних активів)

2) За П(С)БО 7 (п. 27) у процесі нарахування амортизації МНМА дозволено застосовувати чотири методи, а в податковому лише два: 50% амортизованої вартості в першому місяці використання об'єкта, а інші 50% - у місяці його виключення з активів (списання з балансу); 100% вартості об'єкта в першому місяці його використання.

Кожен суб'єкт господарювання стикається як з податковим так і з бухгалтерським обліком малоцінних необоротних матеріальних активів. Таким чином, для зменшення обсягу облікових процедур та підвищення оперативності обліку постає питання вибору таких принципів, методів, процедур, які будуть однаковими як для бухгалтерського, так і для податкового обліку МНМА.

Література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // База даних інформаційно-правової системи «ЛІГА». [Електрон. ресурс]. Спосіб доступу: <http://www.liga.net>.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92.
3. Білоусов А. Удосконалення документального оформлення операцій з основними засобами в умовах застосування П(С)БО 7 «Основні засоби» // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. - № 3. – С. 49-54.